

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Kerschné dr. Sóváry Katalin ügyvéd által képviselt I-II.r. felpereseknek a dr. Paál Marcell ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződésből eredő elszámolás iránt a Tiszaújvárosi Városi Bíróságnál 1.P.20 057/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2.Pf.22 985/2007/2. számú ítéletével befejezett perében az említett számú jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2008. évi április hó 29. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős részítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 40 000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felmerült felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperesek 2002 októberében költöztek be a **Ny., M.** u. 9. szám alatti ingatlanba, mely az I.r. felperes és néhai testvérének, **H. L.**nak az 1/2-ed - 1/2-ed arányú közös tulajdonában állt.

A felperesek gyermeke, ifj. **H. L.** és az alperes házastársak voltak. A 2003. április 24. napján létrejött adásvételi szerződéssel az I.r. felperes és testvére, **H. L.** 8 000 000 forint vételárért eladták az alperesnek és férjének, ifj. **H. L.**-nak a perbeli ingatlant. A szerződésben rögzítették, hogy **H. L.** 4 000 000 forint vételárat már korábban megkapott. A szerződésben foglaltakkal szemben a valóság az volt, hogy **H. L.** nem kapta meg a neki járó 4

000 000 forint vételárat, ennek fejében az alperes és ifj. **H. L.** vállalták, hogy az alkoholizáló életmódot folytató **H. L.-t** eltartják, gondozzák.

Az alperes és házastársa a további 4 000 000 forint vételárat kölcsönből egyenlítette ki. Az I.r. felperes a 4 000 000 forintot a bankban átvette, azt azonban azonnal átadta az alperes részére. A felek ugyanis abban állapodtak meg, hogy a felperesek, az I.r. felperes testvére, **H. L.**, valamint az alperes és házastársa ifj. **H. L.** a perbeli ingatlanban, mint nagy család együtt laknak, a 4 000 000 forintot pedig a lakóház korszerűsítésére és felújítására fordítják.

A megállapodásnak megfelelően az alperes és házastársa a 4 000 000 forintot az ingatlan felújítására, garázs építésére, valamint autóvásárlásra teljes egészében elköltötte.

Az alperes és házastársa a 2004. február 8. napján létrejött nyilatkozatban kijelentették, hogy a 4 000 000 forint vételár felét, 2 000 000 forintot az alperes házastársa testvérének, **H. Cs-**nak kellett volna megfizetniük, de beleegyezésével az ő részét is az ingatlan felújítására fordították. Vállalták, hogy egy későbbi időpontban ezt az összeget neki visszafizetik. Mindezek fejében vállalták a felperesek tartását, szükséges ápolását, gyógykezelését, azt hogy gondoskodnak róluk és viselik a lakóház rezsi és fenntartási költségeit. Az okirat szerint abban is megállapodtak, hogy amennyiben bármilyen probléma, vita merül fel közöttük, kötelezik magukat, hogy számukra megfelelő lakást biztosítanak.

A felek között az együttlakás folytán viták, problémák merültek fel, viszonyuk fokozatosan megromlott. 2004 tavaszán merült fel, hogy a felperesek a 4 000 000 forintot visszakövetelik, majd 2004. július 7-én a perbeli ingatlanból albérletbe költöztek, későbbiekben lakást vásároltak maguknak.

2004. augusztus 31-én az alperes 500 000 forintot adott át a II.r. felperesnek. A pénzáadásról elismervény készült, melyre az alperes aláírását megelőzően a II.r. felperes saját kezével ráírta, hogy **H. L.** és az alperes még tartoznak három és félmillió forinttal.

Az alperesnek és ifj. **H. L.-nak** a házassága megromlott, a perbeli ingatlanból az alperes 2005 októberében édesanyjához költözött. Az ingatlanban haláláig **H. L.** lakott.

Az alperes és ifj. **H. L.** a perbeli ingatlant a 2006. május 24. napján létrejött adásvételi szerződéssel 11 000 000 forint vételárért eladta. A vételárból az alperes és házastársa kiegyenlítették az általuk felvett hitel összegét és kamatait. A vételárból ifj. **H. L.** a felpereseknek 2006. június 2-án 2 300 000 forintot adott át, melyből a felperesek az alperes által kifizetett 500 000 forint figyelembevételével 1 750 000 forintot számoltak el az alperes és házastársa tartozására. Az alperes kijelentette, hogy a felpereseknek további összeget fizetni nem hajlandó. Ezért a felperesek keresetükben elsődlegesen kölcsön, másodlagosan ajándék visszakövetelése jogcímén az alperes kötelezését kérték 2 036 000 forint megfizetésére. Ezen összegből 1 750 000 forintban jelölték meg az alperes tartozását az I.r. felperes által átadott 4 000 000 forintból.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Tagadta, hogy a felperesekkel kölcsönszerződést kötött volna. Álláspontja szerint a felpereseket az ajándékozás szándéka vezette, amikor az alperesnek és volt házastársának a családi ház felújítására pénzt adtak jövőbeli boldogulásuk céljából. Az ajándékozási szerződés megkötésekor nem volt olyan feltevés, amely később meghiúsult. Az alperes nem adott okot arra, hogy a felperesek kiköltözzenek a perbeli ingatlanból és hivatkozott arra is, hogy a felperesek az ajándékot hosszú ideig nem követelték vissza.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolása szerint a felperesek nem bizonyították, hogy az alperessel kölcsönszerződést kötöttek. A ház tatarozására és személygépkocsi vásárlásra felhasznált 4 000 000 forint vonatkozásában hiányoznak a kölcsönszerződés elemei, a felek nem rögzítették, hogy a felperesek az összeget mennyi időre, milyen feltételekkel adták az alperesnek és házastársának.

Az ajándék visszakövetelésének a jogcímére alapított igényt pedig azért nem találta megalapozottnak, mert a felperesek az ajándékozáskor két feltételt rögzítettek, a ház felújítását és tatarozását, valamint azt, hogy a felek egy házban élnek és „jól kijönnek majd egymással”. A ház felújítása megvalósult és a felperesek a 2004 júliusi elköltözéstől hosszabb ideig megfelelő ok nélkül nem gyakorolták ajándék visszakövetelése iránti jogukat. Ez egyébként az alperes létfenntartását veszélyeztetné.

A 2004. augusztus 31-ei elismervénnyel kapcsolatban megállapította, hogy az nem felel meg a teljes bizonyítóerejű magánokirat kritériumainak. A felperesek nem bizonyították, hogy az alperes magatartása miatt költöztek el a perbeli ingatlanból, nem bizonyították annak pontos okát és körülményeit.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperest arra kötelezte, hogy a felpereseknek tizenöt nap alatt fizessen meg 1 200 000 forintot, ezt meghaladóan az 1 750 000 forint összegű kereset körében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A további keresete tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját, hogy az alperes által 2004. augusztus 31. napján aláírt elismervény azért lenne a bizonyítékok köréből mellőzhető, mert az nem felel meg a teljes bizonyítóerejű magánokirattal szemben támasztott perrendtartási előírásoknak. Az alperes személyes nyilatkozatából ugyanis megállapítható, hogy a kézírásos szöveg még az alperes aláírását megelőzően került az okirat szövegébe és az alperes azt úgy írta alá, hogy az alperes kijelentette: három és fél millió forinttal tartozunk **H. L.** és **H. L-nénak**. Az elismervény a tartozás jogcímét ugyan nem igazolja, azonban az alperes és házastársa által 2004. február 8-ára keltezett nyilatkozat tartalmazza, hogy amennyiben a felek között bármilyen probléma merül fel, úgy az alperes és házastársa megfelelő lakást biztosít a felperesek részére. **H. Cs.** és **M. T.** tanúvallomásából megállapította, hogy a felek a szerződést úgy módosították, hogy az alperes és házastársa vagy lakást biztosítanak a felpereseknek, vagy a 4 000 000 forintot visszafizetik, ha a perbeli ingatlanban nem tudnak együtt élni. Ezen kötelezettségét az alperes 2004. augusztus 31-én az 500 000 forint megfizetésével részben teljesítette és vállalta további 3 500 000 forint megfizetését a felpereseknek. Nincs tehát ügydöntő jelentősége annak, hogy a felek közötti jogviszony kölcsönnek, vagy ajándéknak minősíthető-e, a lényeg az, hogy amennyiben a felek nem tudnak együtt élni, a 4 000 000 forintot vissza kell fizetni.

A felperesek elismerték, hogy az alperes házastársa 2 300 000 forintot részükre visszaadott, az alperes 500 000 forintot már teljesített, ezért a 4 000 000 forintból az alperesnek és volt házastársának 1 200 000 forint összegű tartozása áll fenn, melyet a felperesek az egyetemleges kötelezettek közül az alperestől jogosan igényelnek. Az 1 200 000 forintot meghaladóan az 1 750 000 forint iránti keresetet elutasító rendelkezést helybenhagyta, a további keresetek vonatkozásában pedig az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte.

A jogerős részítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyása, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítása érdekében - az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Ebben

kifejtette, hogy a másodfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen. Az 1 750 000 forint összegű kereset tekintetében az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét helybenhagyta és az alperest 1 200 000 forint megfizetésére kötelezte. Ez összesen 2 950 000 forint, szemben azzal, hogy a felperesek valamennyi jogcímen érvényesített keresete 2 036 000 forint volt.

Kifejtette továbbá, hogy a felek nem kötöttek kölcsönszerződést sem szóban, sem írásban. Hiányoznak a kölcsönszerződés elemei, a felperesek a perbeli összeget azért adták az alperesnek és volt férjének, hogy boldoguljanak, hogy abból a lakást kitatarozzák. Az alperes és volt férje ezen kötelezettségüknek eleget tettek, így a visszakövetelésre nincs jogi lehetőség.

Utalt arra, hogy a felperesek az összeg átadását követően majdnem négy évvel indítottak pert és a PK. 76. számú állásfoglalás 2. pontja szerint igényük elenyészett.

Kifejtette továbbá, hogy a kártérítés vonatkozásában fontos lehet, hogy a felek együttélése a felperesek felróható magatartása miatt hiúsult meg. Álláspontja szerint az elismervényt a másodfokú bíróság tévesen minősítette tartozás-elismerésnek.

A felperesek ellenkérelme a jogerős részítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében helytelenül hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság döntésével túlterjeszkedett a kereseti kérelmen. A másodfokú bíróság ugyanis nem az 1 750 000 forint összegű keresetet elutasító elsőfokú ítéletet hagyta helyben, hanem az 1 200 000 forintot meghaladóan az 1 750 000 forint összegben előterjesztett keresetet elutasító elsőfokú ítéletet. A másodfokú bíróság tehát az 1 200 000 forint és az 1 750 000 forint közötti különbséget vonatkozásában hagyta helyben az elsőfokú bíróság keresetet elutasító rendelkezését.

A Legfelsőbb Bíróság az 1 750 000 forint összegű keresetnek az 1 200 000 forintot meghaladóan elutasított rendelkezését nem érintette és nem érintette a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben hatályon kívül helyező egyéb rendelkezéseit sem.

A másodfokú bíróság részítéletében a felperesek és az alperes közötti jogviszonyt nem minősítette sem kölcsönnek, sem

ajándékozásnak. Helytállóan hivatkozott arra, hogy nincs ügydöntő jelentősége milyen szerződés jött létre a felek között. A felek ugyanis a Ptk. diszpozitív rendelkezései alapján bármely szerződési feltételekben megállapodhattak.

A felek között lényegében egy olyan ajándékozási szerződés jött létre, amelyben a felek az ajándék visszakövetelését nem a Ptk. 582. §-ában megjelölt körülmények bekövetkezéséhez kötötték, hanem bármilyen probléma, vita felmerüléséhez, lényegében az együttlakás lehetetlenné válásához. Ezt bizonyítja a 2004. február 8-án kelt nyilatkozat, amelyben az alperes és volt házastársa kötelezték magukat a felperesek számára megfelelő lakás biztosítására, valamint **H. Cs.** és **M. T.** tanúvallomása (13. jkv.), mely bizonyítja, hogy az alperes és házastársa a felperesek számára vagy egy lakás biztosítását, vagy a 4 000 000 forint visszafizetését vállalta abban az esetben, ha az együttlakás már nem tartható fenn.

A jogerős részítélet helytállóan utalt arra is, hogy a bizonyítékok köréből a 2004. augusztus 31-én kelt elismervény nem rekeszthető ki. Az elismervény tartalma is bizonyítja, hogy az alperes és volt házastársa vállalták a felperesek részére az 500 000 forinton túlmenően a további 3 500 000 forint megfizetését is. Figyelembe kellett venni azt a tényt is, hogy az alperes volt házastársa a felperesek részére ezen a jogcímen 2 300 000 forintot átadott.

Jogerős részítéletében a bíróság a per során felmerült bizonyítékokat helyesen értékelte és ennek alapján helytállóan vont le azt a jogi következtetést, hogy az alperes köteles a felperesek részére a 4 000 000 forintból a még fennálló 1 200 000 forint összegű tartozás megfizetésére.

A Legfelsőbb Bíróság még utal arra is, hogy a perbeli esetben a bíróság a felperesek követelésének általuk megjelölt jogcíméhez nem volt kötve, nem volt akadálya annak, hogy a másodfokú bíróság a felperesek által megjelölt jogcímtől eltérő jogalapon marasztalja az alperest.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 275. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperesek felülvizsgálati eljárás során felmerült költségét megtéríteni.

Az alperes személyes költségmentessége folytán az állam által előlegezett felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2008. április 29.

Dr. Wellmann György sk. a tanács elnöke, dr. Kollár Márta sk. előadó bíró, dr. Róth Pálné sk. bíró.

Kovácsné

A kiadmány hitelével:

bírósági írnok